

آزمون ۱۰ از ۱۰

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دهم - جامع نوبت دوم
(۱۴۰۲/۰۲/۱۵)**

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۴ درست است.

چون $X = 1$ ریشه معادله است، در معادله صدق می کند و بنابراین:

$$(a+1) + (a-1) - 6 = 0 \Rightarrow 2a = 6 \Rightarrow a = 3 \Rightarrow 4x^2 + 2x - 6 = (2x-2)(2x+3) = 0 \Rightarrow x = -\frac{3}{2}$$

۲. گزینه ۳ درست است.

در حالت کلی، رابطه داده شده تابع است؛ هرگاه به ازای هر مقدار ورودی، دقیقاً یک مقدار خروجی داشته باشیم. بنابراین:

$$(2, a+b) = (2, 4), (3, a-b) = (3, 2)$$

$$\begin{cases} a+b=4 \\ a-b=2 \end{cases} \Rightarrow a=3, b=1 \Rightarrow a^2+b^2=9+1=10$$

۳. گزینه ۲ درست است.

سود - درآمد = هزینه

$$C(x) = -\frac{1}{2}x^2 + 3 \cdot x - (-\frac{1}{2}x^2 + 12x - 40) = 3 \cdot x - 12x + 40 = 18x + 40$$

۴. گزینه ۱ درست است.

قالیباف در یک روز ۶۰۰۰ گره می بافت و در هر هفته ۵ روز کار می کند، یعنی در یک هفته $5 \times 6000 = 30000$ گره

$$\text{می بافت؛ بنابراین برای بافتن } \frac{4650000}{30000} = 155 \text{ گره } 4650000 \text{ هفته لازم است.}$$

۵. گزینه ۳ درست است.

با توجه به نمودار، داده ها به صورت ۱, ۲, ۳, ۳, ۴, ۵, ۵, ۶, ۶ هستند و چون تعداد داده ها زوج است، داریم:

$$m = \frac{4+5}{2} = 4.5$$

$$\bar{x} = \frac{f_1x_1 + \dots + f_nx_n}{f_1 + \dots + f_n} = \frac{1+2+3 \times 2+4+5 \times 3+6 \times 2}{1+1+2+1+3+2} = \frac{40}{10} = 4$$

۶. گزینه ۲ درست است.

با توجه به شکل، $R_f = [0, 2]$ است.

۷. گزینه ۱ درست است.

$$2x+1=-1 \Rightarrow 2x=-2 \Rightarrow x=-1$$

$$2x+1=0 \Rightarrow 2x=-1 \Rightarrow x=-\frac{1}{2}$$

$$2x+1=1 \Rightarrow x=0$$

$$2x+1=2 \Rightarrow 2x=1 \Rightarrow x=\frac{1}{2}$$

$$D_f = \left\{ -1, -\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2} \right\}$$

۸. گزینه ۴ درست است.

اگر عدد مورد نظر را با X نمایش دهیم، داریم:

$$\frac{1}{2}x^2 = 4x + 10 \Rightarrow \frac{1}{2}x^2 - 4x - 10 = 0 \Rightarrow \Delta = 16 + 20 = 36 \Rightarrow x = \frac{4 \pm 6}{2 \times \frac{1}{2}} \xrightarrow{x \in \mathbb{N}} x = 10$$

۹. گزینه ۴ درست است.

در حالت کلی ضابطه تابع خطی به صورت $f(x) = mx + h$ است. بنابراین با جای گذاری نقاط داده شده، داریم:

$$f(1) = 2 \Rightarrow m + h = 2, f(3) = 8 \Rightarrow 3m + h = 8$$

$$\begin{cases} m + h = 2 \\ 3m + h = 8 \end{cases} \Rightarrow m = 3, h = -1$$

$$\Rightarrow f(x) = 3x - 1 \xrightarrow{x=-1} f(-1) = 3(-1) - 1 = -4$$

۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$x_0 = -\frac{b}{2a} = -\frac{-4}{2(2)} = \frac{4}{4} = 1 \xrightarrow{x=1} y_0 = y(1) = 2(1) - 4(1) + 8 = 6$$

$$2x_0^2 + y_0^2 = 2 + 36 = 38$$

۱۱. گزینه ۱ درست است.

با توجه به نمودار، داده‌ها به صورت ۱, ۱, ۳, ۳, ۳, ۳, ۵, ۷, ۷, ۷, ۷, ۷ هستند و چون تعداد داده‌ها زوج است، میانه به صورت

$$m = \frac{3+5}{2} = 4 \text{ است.}$$

۱۲. گزینه ۴ درست است.

$$\bar{x} = \frac{x_1 + \dots + x_n}{n} = \frac{9+14+16+13/5+18/5+19}{6} = \frac{90}{6} = 15$$

۱۳. گزینه ۳ درست است.

می‌دانیم زاویه بین هر دو شعاع از رابطه $\frac{360}{n}$ به دست می‌آید که در آن n تعداد متغیرهاست؛ بنابراین n باید عددی طبیعی و

بزرگ‌تر از ۲ باشد.

$$\frac{360}{n} = 55 \Rightarrow n = \frac{360}{55} = 6/5 \notin \mathbb{N} \quad \text{گزینه ۱ نمی‌تواند زاویه باشد؛ زیرا:}$$

$$\frac{360}{n} = 75 \Rightarrow n = \frac{360}{75} = 4/8 \notin \mathbb{N} \quad \text{گزینه ۲ نمی‌تواند زاویه باشد؛ زیرا:}$$

$$\frac{360}{n} = 72 \Rightarrow n = \frac{360}{72} = 5 \in \mathbb{N} \quad \text{گزینه ۳ می‌تواند زاویه باشد؛ زیرا:}$$

$$\frac{360}{n} = 50 \Rightarrow n = \frac{360}{50} = 7/2 \notin \mathbb{N} \quad \text{گزینه ۴ نمی‌تواند زاویه باشد؛ زیرا:}$$

۱۴. گزینه ۱ درست است.

با ضرب طرفین در عبارتهای مخرج، داریم:

$$\left(\frac{2}{x-1} + \frac{2x}{x-2}\right) \times (x-1)(x-2) = 2(x-2) + (2x)(x-1) = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 2x + 2x - 4 = 0 \Rightarrow x^2 = 2 \Rightarrow x = \pm\sqrt{2}$$

۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$\bar{x} = \frac{x_1 + \dots + x_n}{n} \Rightarrow 12/2 = \frac{2+3+4+5+12+a+18+20+21+22}{10} \Rightarrow 122 = 107 + a \Rightarrow a = 15$$

بنابراین داده‌ها به صورت ۲, ۳, ۴, ۵, ۱۲, ۱۵, ۱۸, ۲۰, ۲۱, ۲۲ هستند و میانه $m = \frac{12+15}{2} = 13/5$ است.

۱۶. گزینه ۳ درست است.

می‌دانیم که هر تغییری را روی داده‌ها اعمال کنیم، روی میانگین نیز اعمال می‌شود؛ بنابراین اگر میانگین اولیه را با \bar{X} و میانگین تغییر یافته را با \bar{X} نشان دهیم، داریم:

$$\bar{X} = 2\bar{X} - 3 = 2(12) - 3 = 24 - 3 = 21$$

۱۷. گزینه ۱ درست است.

با استفاده از اتحاد مزدوج داریم:

$$x - \frac{1}{x} = \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}\right)\left(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}\right) = \sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}} \Rightarrow \sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}} = 1$$

$$\Rightarrow \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}\right)^2 = x + \frac{1}{x} + 2 = 1 \Rightarrow x + \frac{1}{x} = -1 \Rightarrow 4\left(x + \frac{1}{x}\right) = -4$$

۱۸. گزینه ۲ درست است.

$$f(2) = 2(2) + 2 = 4 + 2 = 6, f(f(2)) = f(6) = 2(6) + 2 = 12 + 2 = 14$$

$$\Rightarrow f(2) + f(f(2)) = 6 + 14 = 20$$

۱۹. گزینه ۳ درست است.

منظور از دامنه تغییرات داخل جعبه، بیشترین مقدار و کمترین مقدار بین چارک اول و سوم است. توجه داریم که خود چارک اول و سوم را نباید در نظر بگیریم؛ بنابراین با مرتب کردن داده‌ها داریم:

$$1, 2, 3, 5, 12, 18, 25, 29, 31, 32, 33, 35, 37$$

$\underbrace{\quad\quad\quad}_{Q_1} \qquad \underbrace{\quad\quad\quad}_{Q_3}$

$$Q_1 = \frac{3+5}{2} = 4, Q_3 = \frac{32+33}{2} = 32.5$$

$$R = \max - \min = 32 - 5 = 27$$

۲۰. گزینه ۴ درست است.

$$\bar{X} = \frac{X_1 + \dots + X_n}{n} = \frac{2+4+6+8+10}{5} = \frac{30}{5} \Rightarrow \bar{X} = 6$$

$$\sigma^2 = \frac{(X_1 - \bar{X})^2 + \dots + (X_n - \bar{X})^2}{n} = \frac{(2-6)^2 + (4-6)^2 + (6-6)^2 + (8-6)^2 + (10-6)^2}{5}$$

$$= \frac{16+4+0+16}{5} = \frac{36}{5} = 7.2 \Rightarrow \sigma = \sqrt{7.2} = 2\sqrt{2}$$

زبان و ادبیات فارسی (۱)

۲۱. گزینه ۴ درست است.

عبارات نادرست و اصلاح هر یک:

(ب) درک ← خواندن (ج) وزن ← لحن (ه) روایی - داستانی ← ساده و جمله‌ها کوتاه

۲۲. گزینه ۲ درست است.

موارد نادرست و اصلاح هر یک:

(۱) توصیه به مدارا و سازش ← توصیه به صبر و تحمل * توجه: «فلک - دانه» استعاره و تشخیص دارند.

(۳) تناقض ← تضاد بین مرده / زنده * گریه / خنده

(۴) مذمت گشت‌وگذار ← فرح‌بخشی عشق * توجه: «خار غم» تشبیه دارد.

توجه: در گزینه پاسخ «سر» مجاز از «فکر و اندیشه» است.

۲۳. گزینه ۱ درست است.

(۱) پیش از ورود اسلام ← پس از ورود اسلام

۲۴. گزینه ۴ درست است.

۲۵. گزینه ۲ درست است.

موارد غلط و اصلاح هر یک:

خراسان بزرگ ← سیستان ← خراسان بزرگ ← خراسان بزرگ ← آذربایجان ← عراقی

۲۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) هر دو ویژگی مربوط به شعر سبک خراسانی هستند. (۲ و ۴) هر دو ویژگی مربوط به نثر سامانی دوره اول هستند. قابل ذکر اینکه «کشف‌المحجوب» از آثار منشور غزنوی و سلجوقی دوره اول است.

۲۷. گزینه ۱ درست است.

تحول روحی و معنوی سنایی، آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید؛ آنچنان که به پیروی از وی بسیاری از شاعران به تصوف و عرفان روی آوردند و شاعران بزرگی چون عطار و مولوی ظهور کردند.

۲۸. گزینه ۳ درست است.

از جمله مسائلی که در تاریخ نثر این دو سده اهمیت دارد، توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی است. (این بدان معنا نیست که از جمله مضامین این دوره نیز باشد).

۲۹. گزینه ۱ درست است.

نثر موزون به نام‌های نثر مسجع یا آهنگین نیز معروف است.

۳۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته‌شده:

(۱) ایهام: «تاب» به دو معنی ۱- چین‌وشکن ۲- صبر و تحمل * «جهان» مجاز از مردم جهان
(۲) ایهام: «خاک بر سر می‌کنند» به دو معنی ۱- خاک بر روی آن می‌کشند ۲- خوار و ذلیل می‌کنند * بیت فاقد مجاز است.
(۳) ایهام: «به راستی» به سه معنی ۱- به‌درستی، همانا ۲- از نظر کشیدگی و بلندی ۳- به صداقت و راستی * «هزار» مجاز از عدد کثیر
(۴) بیت فاقد ایهام و مجاز است. (توجه: «روی» ایهام تناسب دارد که معنی اول به معنی فلز روی قابل قبول نیست و معنی دوم آن به معنی رخسار پذیرفته می‌شود).

۳۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی انواع استعاره‌های هر گزینه:

(۱) «خورشید - بهرام» استعاره و جان‌بخشی دارند. (۲) «اختر - شمع - دیده شب‌زنده‌دار» همگی استعاره و جان‌بخشی دارند.
(۳) «روز - شب» استعاره و تشخیص دارند. (۴) «صبا» استعاره و تشخیص - «شیرازه آمل» استعاره دارد - «مجموعه گل» استعاره از وجود محبوب

۳۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته‌شده در هر گزینه:

(۱) مجاز: «قعر چاه - ستاره و ماه» به ترتیب مجاز از «ترک خود و مقام دوستی - عالم معنا» * جناس بین ماه / چاه * واج‌آرایی (آ - ت / د) بیت فاقد حسن تعلیل است. (توجه: در واج‌آرایی، حروفی که واجگاه مشترک دارند، مشترکاً ایجاد یک نوع واج‌آرایی می‌کنند. این حروف شامل ت د * ک گ * س ز * ب پ * ف و * خ ق * ... هستند).
(۲) مجاز: «دست» مجاز از انگشت * واج‌آرایی (آ - ت / د) بیت فاقد جناس و حسن تعلیل است.
(۳) مجاز: «چمن» مجاز از گلستان و باغ * جناس بین وجود / سجود - در / سر - عدم / قدم * واج‌آرایی (د / ن / و) * حسن تعلیل: علت خمیدگی گل بنفشه همانا خیرمقدم گفتن و تعظیم او به گل سرخ است.
(۴) مجاز: «آسمان» مجاز از آفرینش و هستی * جناس بین بار / کار * واج‌آرایی (آ - ت / د - ن) * بیت فاقد حسن تعلیل است.

۳۳. گزینه ۲ درست است.

ابیات غیرپاسخ دارای «جناس ناهمسان یا ناقص» هستند ولی گزینه پاسخ فاقد این نوع جناس است.
بررسی جناس‌ها:

- (۱) بگذاشتن / بگذشتن ← ناهمسان افزایشی (۲) چین «کشور چین» / چین «شکن» ← جناس همسان
(۳) سر / بر ← جناس ناهمسان اختلافی - سبو / سو ← ناهمسان افزایشی (۴) زیر / زین ← ناهمسان اختلافی

۳۴. گزینه ۴ درست است.

سجع‌های هر عبارت شامل:

- (۱) باخبر / بی‌بصر (متوازی) * در حضور / دور (مطرف)
(۲) دستاری / دیناری (متوازی) * سر / کمر (مطرف)
(۳) یمن / صدق (متوازن) * قدم / نفس (متوازن) * درویشان / ایشان (مطرف)
(۴) رفتی / خفتی (متوازی) * بردی / مردی (متوازی)

۳۵. گزینه ۱ درست است.

شرط وجود ترصیع در ابیات و عبارات، این است که تمام سجع‌ها متوازی باشند و شرط ایجاد موازنه، وجود سجع یا سجع‌های متوازن در عبارت است.

بررسی نوع سجع‌ها:

- (۱) جلوه / پرده (متوازی) در پرده / از جلوه (متوازی) نهان / عیان (متوازی) ← ترصیع * تضاد بین (در پرده، نهان / عیان)
(۲) جفا / وفا (متوازی) پل / گل (متوازی) عاشق / دشمن (متوازن) شکستی / فشاندی (متوازی) ← موازنه * تضاد بین (جفا / وفا)
(۳) مهر / قهر (متوازی) عروس / عبوس (متوازی) بهار / خزان (متوازن) مه / گل (متوازن) ← موازنه * تضاد بین (مهر / قهر) (عروس / عبوس) (بهار / خزان)
(۴) بیت فاقد موازنه و ترصیع و دارای تضاد بین (آشتی / جنگ) (خط به خون / خط‌آمان) است.

۳۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته‌شده در ابیات:

- (ج) اشتقاق بین (حرم / حریم / حرمت)
(الف) واژه‌آرایی (گوهر / جان / جهان / چرا)
(ه) موازنه براساس سجع‌های متوازن بین (کی / تا) (گذار / بگویم) (رشک / فرض)
(ب) قافیه درونی مصراع اول بین سجود و کبود

۳۷. گزینه ۳ درست است.

تقطیع هجایی هر گزینه:

- (۱) چ تَق صی ر کَر دَس ت این عِش ق با ت
(۲) کِ عا لَم اَ زان جا ست یِک اَر مَ غا نی
(۳) بِ گُف تَن دَ را یِن د اَج زا یِ خا مُش
(۴) دَ رَس را رِ عِش فُش چُ اَب رِ سَ حا بی
توجه: وزن همه مصراع‌ها چهار بار (U) است.

۳۸. گزینه ۴ درست است.

همان‌طور که بارها گفته‌ایم، هدف از طرح چنین سؤالاتی تقویت قوای شنوایی عروضی و عادت دادن دانش‌آموزان عزیز به خوانش روان و آهنگین اشعار است. با وجود این، وزن هر گزینه برای آموزش بهتر ارائه می‌گردد:

(الف و ب) دو بار (U-U/-UU-)

(ج) دو بار (U-U) + یک بار (U-)

(د) چهار بار (UU-)

۳۹. گزینه ۱ درست است.

با توجه به وزن گزینه‌ها (چهار بار --U) موارد نادرست و اصلاح آن‌ها ذکر می‌شود:
 (۲) چه ها ← چه ها (۳) خورشید ← خُرشید (۴) اوستایی ← اوستایی

۴۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی وزن هر گزینه (به آخرین رکن هر گزینه و مطابقت دادن آن با اولین رکن بیت سؤال توجه کنید):

بیت سؤال: --UU|--UU|--UU|--UU

(۱) --U|--U|--U|--U

(۲) --UU|--U|--U|--UU|--U--U

(۳) --UU|--U|--UU|--U|--UU--

(۴) --U|--U|--U|--U|--U--

۴۱. گزینه ۴ درست است.

وزن هر گزینه:

(۱) --U|U--U|--U|U--U

(۲) --U|--U|--U|--U

(۳) --U--|--U--|--U--|--U--

(۴) --U|--U|--U|--U

۴۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی ردیف - حرف یا حروف اصلی و الحاقی قافیه و قاعده آن:

(۱) ردیف (کردم) حروف اصلی (ر) فاقد حروف الحاقی = قاعده ۲ (مصوت + صامت)

(۲) فاقد ردیف * حرف اصلی (او) فاقد حروف الحاقی = قاعده ۱ (مصوت بلند او)

(۳) فاقد ردیف * حروف اصلی (ود) حروف الحاقی (م) = قاعده ۲ (مصوت + صامت)

(۴) ردیف (داشت) حروف اصلی (ان) فاقد حروف الحاقی = قاعده ۲ (مصوت + صامت)

۴۳. گزینه ۲ درست است.

بررسی ردیف - حروف اصلی و الحاقی قافیه در هر بیت:

(۱) ردیف (بودیم) حرف اصلی (او) حروف الحاقی (بی)

(۲) ردیف (آمده باشد) حروف اصلی (ار) فاقد حروف الحاقی

(۳) فاقد ردیف * دوقافیه‌ای (محبت / قیامت - بمیرم / بگیرم) حروف اصلی به ترتیب (ت - یر) حروف الحاقی به ترتیب (ت - م)

(۴) ردیف (شود) حروف اصلی (رُد) حرف الحاقی (ه)

۴۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی ردیف - حروف اصلی و الحاقی قافیه و درستی و نادرستی آن:

(۱) قافیه برجهاندی / رساندی * حروف الحاقی [اند (پسوند گذرا ساز) + ی (شناسه)] فاقد حروف اصلی مشترک * وجود پسوندهای الحاقی یکسان سبب نمی‌شود که دو کلمه‌ای که هیچ حرف مشترکی ندارند با هم قافیه شوند.

(۲) ردیف (نداشت) دوقافیه‌ای (توان / گمان - ستایش / نیایش) حروف اصلی در قافیه اول (ان) فاقد حروف الحاقی * حرف اصلی در قافیه دوم (آ) حروف الحاقی آن (ی+ش)

(۳) دوقافیه‌ای (احسان / شیطان - کنم / زنم) حروف اصلی در قافیه اول (ان) فاقد حروف الحاقی * حروف اصلی در قافیه دوم (ن - ن) حرف الحاقی آن (م) اختلاف مصوت‌ها در حروف اصلی قافیه (به دلیل داشتن پسوند الحاقی) سبب نادرست شدن قافیه نیست.

(۴) قافیه زشت خویان / تیره‌رویان * حرف اصلی (او) حروف الحاقی (ی+ان)

۴۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی قافیه‌های هر گزینه:

(۱) دو قافیه [روزها / سوزها: حروف اصلی (وز) حرف الحاقی (ها)] [بی‌گاه / همراه: حروف اصلی (آه) فاقد حروف الحاقی]

۲) دو قافیه [توفیق / تحقیق: حروف اصلی (یق) فاقد حرف الحاقی] [بگشای / بنمای: حرف اصلی (آ) حرف الحاقی (ی)]
 ۳) یک قافیه [شود / رود: حروف اصلی (و) حرف الحاقی (د)] [توجه: (شیرین تر / واپس تر) به دلیل عدم داشتن حرف اصلی مشترک هر چند دارای پسوند الحاقی یکسان هستند، قافیه محسوب نمی‌شوند.
 ۴) دو قافیه [سر / پر: حروف اصلی (ر) فاقد حروف الحاقی] [دیوان) در مصراع اول به معنی قصر و کاخ و در مصراع دوم به معنی دیوها قافیه محسوب می‌شوند: حروف اصلی (یو) حروف الحاقی (ان)]
۴۶. گزینه ۴ درست است.

در همهٔ گزینه‌های غیرپاسخ به «حبّ وطن و وطن دوستی» اشاره شده است، ولی در گزینهٔ پاسخ، شاعر از «اعتقادش به خداوند یگانه» سخن به میان آورده است.

۴۷. گزینه ۴ درست است.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

(۱) صبر ستودنی عاشق (۲) سرعت گذر جوانی (۳) کمال‌بخشی عشق

۴۸. گزینه ۱ درست است.

در بیت گزینهٔ پاسخ، مصراع دوم تعیین‌کنندهٔ مفهوم بیت است؛ این که معشوق ازلی ما خواستار کمترین توجه بنده‌اش است و اوست که به بندهٔ عاشقش توجه محض دارد.

۴۹. گزینه ۲ درست است.

توضیح آن که در بیت داده شده، «چشمهٔ حیوان» استعاره‌ای از «عشق الهی» است.

۵۰. گزینه ۳ درست است.

ابتدا مفهوم هر یک از ابیات غیرپاسخ:

(۱) بروز ذات و سرشت انسان در سختی‌ها (۲) تحقق آسایش بعد از سختی‌ها (۴) رنج و بلائی بیشتر برای افراد برگزیده که نقطهٔ مشترک همگی، «ارزشمندی تحمل سختی‌ها» است.

مفهوم گزینهٔ پاسخ، «تأثیرپذیری سریع سرشت پاک افراد» است.

علوم اجتماعی (۱)

۵۱. گزینه ۴ درست است.

جهان واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود. صفحه ۱۷

جهان غرب هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است. صفحه ۱۳۳
 نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به‌گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند. صفحه ۶۹

۵۲. گزینه ۲ درست است.

مجموعه پدیده‌های اجتماعی (نه کنش‌های اجتماعی) جهان اجتماعی را شکل می‌دهند. صفحه ۱۷

۵۳. گزینه ۳ درست است.

نهاد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند. صفحه ۳۱

به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، آرمان اجتماعی می‌گویند. صفحه ۵۲
۵۴. گزینه ۱ درست است.

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد، اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها بازمی‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

با ظهور اسلام، عقاید و ارزش‌های بنیادی جامعه جاهلی نابود شد و لایه‌های سطحی آن در خدمت اسلام قرار گرفت و بدین

ترتیب، زبان عربی حامل کلام و بیان الهی شد. صفحه ۳۷

۵۵. گزینه ۳ درست است.

عده‌ای از جامعه‌شناسان مانند آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند. دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند و جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد. در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است. صفحه ۳۸

۵۶. گزینه ۲ درست است.

جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید، ولی این پدیده پس از آنکه با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست. این پیامدها خود موقعیت جدیدی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد. صفحه ۴۲

در جهان متجدد کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابد. رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. این وضعیت به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. صفحه ۴۸

۵۷. گزینه ۴ درست است.

عبارت اول نادرست است؛ زیرا جهان دنیوی همه ظرفیت‌ها و استعداد‌های انسان را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد و ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها را به فراموشی می‌سپارد. صفحه ۴۷

عبارت دوم درست است. صفحه ۳۵

عبارت سوم نادرست است؛ زیرا جهانی که باورها، ارزش‌ها و هنجارها و نمادهای آن شکل گرفته‌اند، به فعالیت اجتماعی ما شکل می‌دهند، اما هر یک از ما در برابر نتایج کنش گذشتگان صرفاً کنشگری منفعل و مجبور نیستیم، بلکه می‌توانیم یا در جهت تداوم، گسترش و پیشرفت این جهان حرکت کنیم یا در مسیر حرکت به سوی جهان اجتماعی جدیدی گام برداریم. صفحه ۴۲

عبارت چهارم درست است. صفحه ۵۴

۵۸. گزینه ۱ درست است.

کنش اجتماعی خردترین (کوچک‌ترین) پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن هستند. هنجار اجتماعی شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

ارزش‌های اجتماعی آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند. صفحه ۱۳

۵۹. گزینه ۴ درست است.

پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجا که افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند. صفحه ۱۴

بخش‌هایی از جهان اجتماعی به آسانی تغییر می‌کنند و با حذف آن‌ها، جهان اجتماعی تداوم می‌یابد، اما بخش‌های دیگر به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد. به بخش‌هایی که امکان تغییر بیشتری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند، لایه‌های سطحی جهان اجتماعی و به بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند، لایه‌های عمیق و بنیادین جهان اجتماعی می‌گویند. صفحه ۲۹

آرمان اجتماعی تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد، خانواده و ... است. صفحه ۵۲

۶۰. گزینه ۱ درست است.

جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند. از نظر این جوامع عقاید و ارزش‌های اجتماعی پدیده‌های هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم. صفحات ۵۴ و ۵۵

جهان اجتماعی برای بقا و تداوم اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. صفحه ۷۶

۶۱. گزینه ۱ درست است.

ما تنها با عضویت در جامعه ایران، ایرانی محسوب می‌شویم و این بخشی از هویت اجتماعی ما است؛ درحالی که زرنگی یا تنبلی و صبوری یا زودرنجی و ... ویژگی‌های فردی ما هستند. هر فردی در طول زندگی خود تغییرات هویتی بسیاری را پشت سر می‌گذارد؛ مثلاً از نوزادی، کودکی، نوجوانی و جوانی یا از بیسوادی، کم‌سوادی، دانشمندی و فرهیختگی می‌گذرد. ما در شکل‌گیری بعضی از ویژگی‌های هویتی مانند مکان و زمان تولد یا دختر و پسر بودن، نقشی نداریم، ولی بسیاری از ویژگی‌های هویتی مانند صفات اخلاقی و روانی را خودمان شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن، نقش و سهم بسیاری داریم. صفحه ۶۴

۶۲. گزینه ۲ درست است.

بدن ما مجرای ارتباط ما با جهان طبیعی و بخشی از آن محسوب می‌شود. نقش و عضویت اجتماعی ما نیز مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی و بخشی از آن به حساب می‌آید. صفحه ۶۷

انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت، نژاد و ... تعیین می‌شود. صفحه ۸۴

۶۳. گزینه ۳ درست است.

ترتیب تحولات هویتی یک جهان اجتماعی که می‌تواند آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل کند، به قرار زیر است:

تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت فرهنگی ← تحول فرهنگی صفحه ۹۲

۶۴. گزینه ۳ درست است.

جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون اینکه به جهان اسلام بپیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد. صفحه ۹۸

۶۵. گزینه ۲ درست است.

صفحات ۱۰۱، ۱۰۵ و ۱۲۱

تاریخ (۱)

۶۶. گزینه ۳ درست است.

اشکانیان به نیروی سواره‌نظام اهمیت فراوان می‌دادند و مهم‌ترین جنگ‌افزارهای این سپاه، تیر و کمان و نیزه بود. (درس ۱۱ ص ۱۰۷ و ۱۰۶)

۶۷. گزینه ۱ درست است.

از حدود ۱۹۰ ق.م به تدریج قوم دیگری به نام آموری، قدرت خود را در مرکز بین‌النهرین گسترش داد و سلسله‌ای را تأسیس کرد که به بابل قدیم معروف است. مشهورترین فرمانروای این سلسله حمورابی بود که مناطق وسیعی از بین‌النهرین را فتح و ضمیمه قلمرو خود کرد. مهم‌ترین دلیل شهرت حمورابی در تاریخ، به خاطر قانون‌نامه‌ای است که از او برجای مانده و نخستین سند قانونگذاری جهان به‌شمار می‌رود. (درس ۴ ص ۳۷)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ، به‌کار گرفتن آتش بود. این اتفاق، تأثیر بسزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت. (درس ۴ ص ۳۱)

۶۹. گزینه ۴ درست است.

در دوره ساسانیان، گاه‌شماری اوستایی که گاه‌شماری دینی زرتشتیان (زردشتیان) محسوب می‌شد، در ایران رایج شد. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند. (درس ۲ ص ۱۵)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

سلوکیان بخش عمده‌ای از تشکیلات دیوانی (اداری و مالی) هخامنشیان را به خدمت گرفتند. (درس ۱۱ ص ۱۰۲)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

پیشرفت علمی و فرهنگی ایران در دوره ساسانی، به‌مراتب بیشتر از دوره‌های قبل بود. شهریاران ساسانی به نشر علوم و بزرگداشت دانشمندان و رفاه حال آنان، علاقه و توجه زیادی داشتند. (درس ۱۵ ص ۱۴۱)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ‌تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند. در نقش برجسته‌های صخره‌ای آن زمان، اهورمزدا به شکل نمادین حلقه‌های بالدار در حال پرواز بر بالای سر پادشاه، نمایان است. (درس ۱۶ ص ۱۴۶)

۷۳. گزینه ۴ درست است.

دوران داریوش یکم، اوج شکوه و عظمت معماری ایران است. یکی از ویژگی‌های هنر هخامنشی، طبیعت‌گرایی و استفاده از عناصر موجود در طبیعت مانند حیوانات و گیاهان در آثار هنری‌شان است. (درس ۱۶ ص ۱۴۴ و ۱۴۵)

۷۴. گزینه ۲ درست است.

وظیفه حفظ سرودهای وداها از گزند فراموشی، تعلیم آموزه‌های دینی و اجرای آداب مذهبی، بر عهده افرادی بود که به «برهمن» شهرت داشتند. (درس ۵ ص ۴۳)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

براساس باورهای کهن ایرانی، مهر یا میترا، ایزد پیمان و قانون و پشتیبان نظم اجتماعی بود. (درس ۱۱ ص ۱۰۴)

۷۶. گزینه ۲ درست است.

به‌طور کلی، باستان‌شناسی علاوه بر آنکه بخش عمده‌ای از میراث فرهنگی بشر را کشف و معرفی کرده است، نقش مهم‌تری در مرمت و نگهداری این میراث گرانبها دارد. (درس ۳ ص ۲۵)

۷۷. گزینه ۴ درست است.

مفرغ‌های لرستان، بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری ایران به‌شمار می‌روند. (درس ۸ ص ۷۴)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

طرح و نقشه شهرهای ساسانی همچون شهرهای اشکانی به شکل دایره بود. (درس ۱۶ ص ۱۵۰)

جغرافیای ایران

۷۹. گزینه ۱ درست است.

افزایش امنیت و کیفیت آموزش نظامی در کشورمان تحت تأثیر عوامل مختلفی متشکل از جغرافیای طبیعی و انسانی است؛ به‌طوری‌که از نظر آب‌وهوا لازم است فعالیت‌های آموزش نظامی، شرایط مطلوبی داشته باشد، یعنی در ماه‌های گرم در شمال و شمال‌غرب و در دوره سرد سال در سواحل جنوبی و جنوب‌غرب کشورمان، صورت گیرد. از نظر شرایط جغرافیای جمعیت، لازم است وضعیت هرم سنی به شکلی باشد که در حال حاضر جمعیت بزرگسالان از تعداد جمعیت مناسبی برخوردار باشد و رشد طبیعی جمعیت با نرخ مثبت، همراه باشد و از نظر جغرافیای اقتصادی، وضعیت صنایع دفاعی در شرایط مناسبی باشد؛ به‌طوری‌که بخش‌های تحقیق و توسعه، تولید تجهیزات نظامی و تأسیسات از کیفیت بالایی برخوردار باشند. بنابراین گزاره‌های «الف» و «ج» برخلاف گزاره «ب» به‌درستی تنظیم و تدوین شده است. صفحات ۹۴، ۶۹، ۶۵ و ۴۴

۸۰. گزینه ۲ درست است.

شهرها و روستاها مشخصات نسبتاً متفاوتی از نظر فعالیت‌های اقتصادی، شیوه زندگی و چشم‌انداز طبیعی دارند؛ به‌عنوان مثال در شهرها، تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود. در مقابل در روستاها، پایبندی زیادی در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود. همچنین در روستاها علاوه بر داشتن فضای باز اطراف، اقتصاد روستاییان به بخش کشاورزی وابسته است و فعالیت‌های بخش خدماتی و صنعتی، برخلاف شهرها محدودیت بیشتری دارد. صفحه ۸۱

۸۱. گزینه ۳ درست است.

عدم تعادل در پراکنندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به ظرفیت‌ها و توان محیطی ایران به‌طور کامل توجه نشده است. به‌طور مثال می‌توان به نواحی شرقی و مرکزی اشاره کرد که (همانند نواحی غربی و شمالی کشور) از نظر ذخایر و مواد اولیه، غنی هستند، ولی به‌دلیل اینکه به‌صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند، با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند (اما نواحی غربی و شمالی رشد صنعتی نسبتاً مناسبی دارند). اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد، همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود، توسعه یابند؛ بنابراین گزاره‌های «الف» و «ج» به‌درستی بیان شده‌اند. صفحه ۹۵

۸۲. گزینه ۳ درست است.

در تقسیمات کشوری فعلی ایران، استان شامل چندین شهرستان است و توسط استاندار اداره می‌شود. شهرستان شامل چندین بخش است و توسط فرماندار اداره می‌شود. بخش شامل چندین دهستان و شهر است و توسط بخشدار اداره می‌شود. دهستان شامل چندین روستا است و توسط دهدار اداره می‌شود. صفحات ۷۴ و ۷۵

۸۳. گزینه ۴ درست است.

در دوره عباسیان، قلمرو جغرافیایی آن‌ها به واحدهایی تحت عنوان ایالت تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می‌رسید، اما در دوره‌های بعدی یعنی دوره‌های صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه. بنابراین عناصر اصلی تقسیمات کشوری در دوره صفویه همانند دوره افشاریه، زندیه و قاجاریه بود و این ویژگی‌ها برخلاف دوره عباسیان، تنظیم شده بود. صفحه ۸۳

۸۴. گزینه ۲ درست است.

در یک موضوع پیشنهادی مانند بررسی تغییرات جمعیتی یک شهر، پژوهشگر در گام سوم یا مرحله جمع‌آوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای، به سالنامه آماری مراجعه می‌کند و تغییرات جمعیتی آن شهر را مورد بررسی قرار می‌دهد؛ بنابراین پژوهشگر در حالی این فعالیت را انجام می‌دهد که گام‌های قبلی (اول: بیان مسئله و پیشینه تحقیق و دوم: تدوین فرضیه) را گذرانده است و گام‌های چهارم (پردازش تحقیق) و پنجم (نتیجه‌گیری، آزمون فرضیه و ارائه پیشنهادها) را هنوز مورد بررسی قرار نداده است. صفحات ۹، ۱۰ و ۱۱

۸۵. گزینه ۱ درست است.

توجه داشته باشید که مهاجرت به هر شکلی، بر مکان مبدأ و مقصد اثر می‌گذارد و تغییرات به‌وجودآمده بر ترکیب سنی و جنسی، قیمت زمین و مسکن، اشتغال، امکانات و تجهیزات، فرهنگ و زبان قابل مشاهده است. به‌طور مثال مهاجرت بی‌رویه از روستاها به برخی از شهرهای بزرگ ایران، سبب افزایش جمعیت و گسترش مناطق حاشیه در آن‌ها شده است یا مهاجرت‌های شهر به روستا (یا مهاجرت معکوس یا شهرگریزی) ناشی از گرانی و کمبود مسکن، آلودگی هوا و آسیب‌های اجتماعی روی می‌دهد. صفحات ۶۹ و ۸۴

۸۶. گزینه ۴ درست است.

توده هوای سیبری در فصل زمستان و گرم و خشک در دوره گرم سال وارد ایران می‌شوند، اما هر دو منجر به تغییرات دمایی می‌شوند؛ به‌طوری‌که توده هوای گرم و خشک باعث افزایش شدید دما و توده هوای سرد و خشک سیبری منجر به کاهش دما در بخشی از کشورمان می‌شوند. صفحه ۳۹

۸۷. گزینه ۴ درست است.

به تعریف هر کدام از دریا‌های جنوبی و شمالی کشورمان توجه داشته باشید؛ الف- خلیج فارس: پیشروی آب اقیانوس هند از طریق دریای عمان و تنگه هرمز به دره‌های زاگرس، خلیج فارس را تشکیل داده است. ب- دریای عمان: بخشی از آب‌های اقیانوس هند محسوب می‌شود که از طریق تنگه هرمز از خلیج فارس جدا شده است. ج- دریای خزر برخلاف دریای عمان از بقایای دریای بزرگ تتیس است که زمانی بخش اعظم نیمکره شمالی را می‌پوشاند. صفحات ۵۱، ۵۳ و ۵۴

۸۸. گزینه ۴ درست است.

کوهستان‌های تالش، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است و کوه‌های البرز از تنگه منجیل شروع شده و تا کوه‌های شاهکوه در نزدیکی شاهرود ادامه دارد؛ بنابراین منطقه کوهستانی البرز امتداد غربی- شرقی و منطقه کوهستانی تالش امتداد شمالی- جنوبی دارد و در نتیجه، این دو رشته کوه، امتداد چین‌خوردگی متفاوتی دارند. صفحه ۲۴

۸۹. گزینه ۱ درست است.

دریای عمان به سبب اینکه به آب‌های آزاد جهان دسترسی دارد و دارای آب‌های عمیق است، از نظر اقتصادی و تجاری، اهمیت بسیاری برای ایران دارد و به دلیل وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی، از نظر نظامی موقعیت نسبی مناسبی برای کشورمان دارد. قابل ذکر است که تنگه هرمز، به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، از نظر اقتصادی، اهمیت بسیاری برای ایران دارد. صفحات ۱۸، ۱۹ و ۵۴

۹۰. گزینه ۲ درست است.

تنوع آب‌وهوایی در کشورمان (آب‌وهوای گرم و خشک، گرم و شرجی، کوهستانی، معتدل و مرطوب) باعث شده است که هر استان، استعداد خاصی در کشت میوه و تولیدات باغی داشته باشد؛ به شکلی که برخی نواحی ایران دارای اقلیمی با اختلافات شدید دما و برخی دیگر دارای اعتدال دمای سالانه است. از دیگر سو، به دلیل مشخصات موقعیت ریاضی یا مطلق ایران، منابع آبی در کشورمان با

محدودیت‌های زیادی همراه است و شرایط مناسب‌تری برای باغداری در مقایسه با زراعت وجود دارد. صفحات ۱۴، ۴۱ و ۹۰

منطق

۹۱. گزینه ۳ درست است.

عبارات اسب بی‌جان نیست، این کتاب خواندنی است، فلزها رسانا نیستند و رودها کم آب شده‌اند، تصدیق هستند. عبارات به‌به چه باغ سرسبزی، خانهای که تمیز شده است، اگر هوا گرم شود و نسبت دادن اوصافی به چیزی، تصور هستند. درس اول ص ۷

۹۲. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه استدلالی برای این قضیه که «چرا ما با اتوبوس به مدرسه می‌رویم» بیان شده است. در گزینه ۲ و ۳ تعریف منطق و بلیت الکترونیکی ذکر شده است. در گزینه ۴ یک تصدیق بیان شده است. درس اول ص ۹

۹۳. گزینه ۱ درست است.

اگر از کلماتی که ظاهری مشترک و شبیه هم دارند و دارای چند معنا هستند، استفاده شود و قرینه‌ای برای اینکه مخاطب بداند کدام معنا مورد نظر گوینده است، وجود نداشته باشد ممکن است منجر به مغالطه اشتراک لفظ گردد. عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات و خطای ناشی از دیکته کلمات می‌تواند منجر به مغالطه شیوه نگارشی کلمات گردد. درس دوم ص ۱۶

۹۴. گزینه ۳ درست است.

مفهوم جزئی مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است و قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد. تمام اوصاف و ویژگی‌ها، مفهوم کلی محسوب می‌شوند؛ هرچند فقط بر یک فرد شامل شود. مثلاً مولود کعبه هرچند فقط بر حضرت علی (ع) شامل می‌شود، ولی کلی است. نامگذاری‌ها برای تعداد زیادی از افراد، مثلاً انسان، میز و ... همگی کلی هستند. مفهوم جزئی ممکن است مصداق خارجی نداشته باشد، بلکه اسم خاص برای یک موجود خیالی باشد مانند رخس یا سیندرلا. درس سوم ص ۲۰

۹۵. گزینه ۴ درست است.

شکل، عام‌تر از استوانه است و رابطه آن‌ها عموم و خصوص مطلق است. یعنی هر استوانه‌ای شکل است و بعضی شکل‌ها استوانه هستند و بعضی شکل‌ها استوانه نیستند. رابطه خودکار و رنگ، تباین است؛ زیرا هیچ خودکاری رنگ نیست و هیچ رنگی خودکار نیست. خودکار از اجسام است، ولی رنگ کیف است و این دو هیچ مصداق مشترکی ندارند. (رنگ و رنگی را نباید با یکدیگر اشتباه کرد. رابطه خودکار و رنگی عموم و خصوص من‌وجه است). درس سوم ص ۲۲

۹۶. گزینه ۴ درست است.

در این شکل، الف عام‌تر از سه مفهوم ب و ج و د است و رابطه ب و ج و د نیز عموم و خصوص من‌وجه است. در این گزینه هم مفهوم جسم عام‌تر از سه مفهوم دیگر است و رابطه جسم با کیف، چرمی و سبزی، عموم و خصوص مطلق است، اما رابطه هر کدام از کیف و چرمی و سبزی با یکدیگر عموم و خصوص من‌وجه است. در گزینه ۱ انسان عام‌تر از دانش‌آموز است. در گزینه ۲ نیز میوه عام‌تر از مرکبات است. در گزینه ۳ رابطه درخت و بوته و کاج، عموم و خصوص من‌وجه نیست. رابطه درخت و کاج، عموم و خصوص مطلق است. درس سوم ص ۲۴

۹۷. گزینه ۳ درست است.

تعریف ناشنوا دوری است؛ زیرا با خودش تعریف شده است. تعریف امتداد واضح و روشن نیست؛ زیرا از الفاظ مبهم استفاده شده است. تعریف کبوتر مانع نیست؛ زیرا به‌جز کبوتر، حیوانات دیگری هم پرنده و تخم‌گذار هستند، مانند گنجشک، بلبل، عقاب و ... درس چهارم ص ۳۵

۹۸. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه از راه شباهت جهان و صورت انسان، حکم به نیکو بودن اجزای جهان شده است. یعنی استدلال تمثیلی به کار رفته است. درس پنجم ص ۴۲

۹۹. گزینه ۲ درست است.

در استنتاج بهترین تبیین با حذف احتمالات ضعیف می‌توان بهترین احتمال و تبیین را به‌دست آورد، ولی در این گزینه نتیجه‌ای قطعی گرفته شده که مغالطه خواهد بود. در گزینه ۱ چون طبق اطلاعات آماری ثبت احوال تمام نام‌های انتخاب‌شده در یک هفته داده شده و این نتیجه به سایر موارد تعمیم داده نشده است، پس مغالطه‌ای وجود ندارد. در گزینه ۳ استدلال قیاسی به کار رفته است. در گزینه ۴ نیز صرفاً از تمثیل استفاده شده و حکمی صورت نگرفته است که منجر به مغالطه گردد. درس پنجم ص ۴۸

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه چون ۷۲ تن بودن، به کل افراد موضوع - درحالی که جمع هستند - نسبت داده شده، این قضیه شخصیه است، اما در عبارت دوم، موضوع کلی است و محمول را می توان به تک تک افراد موضوع نسبت داد؛ پس این قضیه محصوره است. در گزینه ۲ هر دو قضیه، محصوره است. در گزینه ۳ هر دو قضیه شخصیه است. در گزینه ۴ هر دو قضیه، محصوره است. ماه بهمن مفهومی کلی است؛ زیرا قابلیت صدق بر افراد و مصادیق متعدد دارد. درس ششم ص ۵۸

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

سور هر یا هیچ نشان دهنده همه مصادیق موضوع است و بعضی نشان دهنده بعضی از مصادیق موضوع است. اغلب در قضایای محصوره نشانه هایی برای تعیین دامنه مصادیق موضوع وجود دارد که به آن ها «سور» می گویند. در قضایای محصوره، موضوع کلی است. درس ششم ص ۵۸

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

اگر دو مفهوم یا یکدیگر ضد یا نقیض باشند، یعنی در یک جا جمع نمی شوند؛ پس اگر الف و ب ضد هم یا نقیض یکدیگر باشند، جمع الف و ب محال خواهد بود؛ پس هیچ الف ب نخواهد بود و هیچ ب الف نخواهد بود. رابطه عکس مستوی میان دو قضیه محصوره است و الف و ب عکس هم نیستند. صادق و کاذب نیز درباره قضایا به کار می رود، نه درباره مفاهیم. رابطه الف و ب از میان نسبت های چهارگانه، تباین است. درس هفتم ص ۶۳ و ۶۴

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

نتیجه معتبر این قیاس اقترانی شکل دوم، «هیچ الف ج نیست» است که صادق است و قضیه متداخل آن نیز صادق خواهد بود. عکس مستوی نتیجه قیاس می شود «هیچ ج الف نیست» که آن هم صادق است. اما قضیه «بعضی الف ج است»، متناقض نتیجه است؛ بنابراین کاذب خواهد بود. درس های هفتم و هشتم ص ۶۹ و ۷۴

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

براساس موقعیت و جایگاه حدوسط در دو مقدمه، شکل قیاس تعیین می شود. اگر حدوسط در مقدمه اول محمول و در دومی موضوع باشد، شکل اول، و اگر حدوسط در هر دو مقدمه محمول باشد، شکل دوم و اگر در هر دو مقدمه موضوع باشد، شکل سوم و اگر حدوسط در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم محمول باشد، شکل چهارم خواهد بود. درس هشتم ص ۷۳

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

در قضایای شرطی، حکم به صورت مشروط بیان می شود و چون در قضایای منفصل، دو طرف قضیه به یکدیگر مشروط و مرتبط شده اند، جزو قضایای شرطی هستند. درس نهم ص ۸۷

۱۰۶. گزینه ۲ درست است.

عبارت گزینه ۱ منفصله مانعه الجمع است، یعنی نمی شود هر دو تیم برنده شوند، ولی چون بازی دوستانه است ممکن است مساوی شوند و هیچ تیم برنده نشود. عبارت گزینه ۳ و ۴ نیز منفصله مانعه الرفع است. یک موجود می تواند هم حیوان باشد هم غیرانسان مثلاً اسب باشد، ولی نمی تواند حیوان نباشد، اما غیرانسان هم نباشد (یعنی انسان باشد). فرد خوش اخلاق می تواند هم نزد مردم و هم نزد خدا محبوب باشد، ولی نمی شود نه نزد مردم و نه نزد خدا محبوب نباشد. درس نهم ص ۸۷

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

در قیاس استثنایی، یک مقدمه شرطی و یک مقدمه حملی است و عین یا نقیض نتیجه در مقدمات وجود دارد. در این نوع قیاس برخی حالات آن معتبر و برخی نامعتبر است. درس نهم ص ۹۱

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

در فن بیان، تمامی روش های اقناعی آموزش داده می شود؛ مثلاً چگونه با برقراری تماس چشمی با شنوندگان و روان و شیوا سخن گفتن و استفاده مناسب از زبان بدن، تأثیر کلامی قوی تر و زبانی اثرگذارتر داشته باشند. اگر هدف از بحث با دیگران غلبه بر آن ها باشد، در فن جدل آموزش داده می شود که مرحله به مرحله از مخاطب نسبت به پذیرش سخنان مان اعتراف بگیریم تا نتواند سخنان خود را تغییر دهد. درس دهم ص ۱۰۳

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

در این گزینه بار ارزشی کلمه ساده دل و ساده زیست مثبت است، ولی در سایر گزینه ها کلمات دارای بار ارزشی منفی هستند. درس دهم ص ۱۰۵

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

اگر فردی بدون ذکر دلایل درست و معتبر چنین کاری انجام دهد، مغالطه تله گذاری را به کار برده است. درس دهم ص ۱۰۹

اقتصاد

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

الف) بیکاری ساختاری: بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود، به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست؛ مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد، ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.
 ب) دولت برای تأمین سطحی از کالاها و خدمات عمومی برای همگان، از مردم مالیات می‌گیرد. مالیات سه هدف اصلی دارد؛ اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است. دیگر اینکه، مالیات می‌تواند فعالیت‌های نامناسب مانند کشیدن سیگار را کاهش و رفتارهای مطلوب، مانند مصرف شیر را افزایش دهد و نیز به کاهش نابرابری‌های اقتصادی کمک کند.
 ج) مالیات بر مصرف مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاهای خاص، در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند. به این ترتیب اگر شما میزان بیشتری از آن کالا مصرف کنید، در نهایت مالیات بیشتری نیز پرداخت می‌کنید. اگرچه این نوع مالیات نهایتاً به‌وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به‌عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.
 د) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب‌وکارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب‌وکارها، پرداخت می‌کنند. (درس ۶ - صفحات ۶۰ و ۶۳ و درس ۸ - صفحه ۸۷)

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

$$\text{درصد تغییر cpi برای یک سال معین} = \frac{\text{cpi سال قبل} - \text{cpi سال معین}}{\text{cpi سال قبل}} \times 100$$

$$\text{cpi کشور B} = \frac{880 - 800}{800} \times 100 = 10\%$$

طبق فرض مسئله: درصد تغییر cpi کشور B = درصد تغییر cpi کشور A
 پس برای محاسبه سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور A به شکل زیر عمل می‌کنیم:

$$\frac{10}{100} = \frac{x - 2500}{2500}$$

$$250000 = 100x - 2500000$$

$$100x = 2750000 \Rightarrow x = 27500 \rightarrow \text{سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور A}$$

طبق فرض مسئله، درصد تغییر cpi کشور C چهار برابر کشور B و A است؛ ۶۰٪ و بنابراین:

$$\frac{60}{100} = \frac{4500 - x}{x}$$

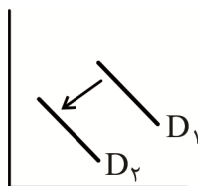
$$60x = 450000 - 100x$$

$$160x = 450000 \Rightarrow x = 2812,5$$

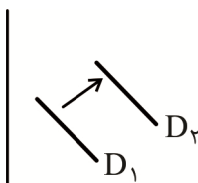
(درس ۹ - صفحه ۱۰۱)

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

افزایش درآمد مصرف‌کننده، معمولاً موجب کاهش تقاضای کالای پست می‌شود؛ پس منحنی تقاضا برای کالای پست را به سمت چپ منتقل می‌کند.

اما تقاضای کالای معمولی، معمولاً افزایش می‌یابد؛ پس منحنی به سمت راست منتقل می‌شود.

(درس ۵ - صفحه ۴۹)

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارات نادرست:

- ویژگی سازمان‌دهنده بودن یک کارآفرین به این معناست که منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کند. (نه ویژگی نوآور بودن)
- همیشه مقایسه هزینه‌ها و منافع براساس اطلاعاتی که از آن‌ها داریم، انجام می‌گیرد. به‌عنوان یک کارآفرین، مقایسه میان منافع و هزینه‌های کسب و کارتان، از مهم‌ترین مراحل راه‌اندازی یا استمرار آن است.
- منظور از هزینه فرصت یک انتخاب، از دست دادن بهترین گزینه بعدی است. (نه همه گزینه‌های خوب بعدی)
- یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا حتی کارآفرین نبوده است، اما حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند. کارآفرینی لزوماً نیازی به توانایی مالی بالا ندارد. (درس‌های ۱ و ۳ - صفحات ۵، ۶، ۲۵، ۲۸ و ۲۹)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

هزینه - درآمد = سود (زیان)

$$\begin{aligned} \left. \begin{array}{l} \text{اجاره} \\ \text{ماشین‌آلات} \\ \text{حقوق} \\ \text{مواد اولیه} \\ \text{جمع هزینه‌ها} \end{array} \right\} \begin{array}{l} \Rightarrow \frac{1}{2} \times 100,000,000 = 50,000,000 \\ \Rightarrow 20 \times 50,000,000 = 1,000,000,000 \\ \Rightarrow 15,000,000 \times 12 = 180,000,000 \\ \Rightarrow 100,000,000 \\ = 50,000,000 + 1,000,000,000 + 180,000,000 + 100,000,000 \\ = 1,330,000,000 \text{ ریال} \end{array} \end{aligned}$$

هزینه اجاره مسکن صاحب بنگاه تولیدی، جزو هزینه‌های تولید بنگاه اقتصادی به حساب نمی‌آید.

ریال $25 \times 100,000,000 = 2,500,000,000$: درآمد

ریال $2,500,000,000 - 1,330,000,000 = 1,170,000,000$ = سود (زیان)

چون حاصل، عددی مثبت است؛ پس بنگاه تولیدی سود برده است. (درس ۱ - صفحات ۸ و ۹)

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

(الف)

کشور	قهوه	هزینه فرصت تولید هر کیلو قهوه
الف	۱ کیلو	۴ کیلو موز
ب	۱ کیلو	۸ کیلو موز

چون در صورت سؤال از کلیدواژه صرف نظر کردن استفاده شده است، پس به مفهوم هزینه فرصت اشاره دارد که مرتبط با مفهوم «مزیت نسبی» است. مزیت نسبی به توانایی یک کشور در تولید یک کالا با هزینه فرصت کمتر نسبت به شریک تجاری اشاره دارد، پس کشور الف در تولید قهوه مزیت نسبی دارد؛ زیرا تولید قهوه در این کشور هزینه فرصت کمتری نسبت به تولید قهوه در کشور ب دارد. (ب) اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود، از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به‌نوعی هدررفت آن‌ها محسوب می‌شود؛ زیرا منابع کمیاب هستند. از طرفی می‌دانیم ناحیه زیر منحنی مرز امکانات تولید، شامل نقاطی است که تولید در آن‌ها ناکاراست. هر نقطه زیر منحنی، نشان‌دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است. (درس ۷ - صفحات ۷۲، ۷۳ و درس ۴ - صفحه ۳۹)

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

(الف) در دوران قاجار، ایران فرصت طلایی خود را برای جبران عقب‌ماندگی‌ها از دست داد.

(ب) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است و با اتکالی به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند. (ج) ویژگی اصلی اقتصاد ایران در دوره پهلوی این بود که اقتصاد از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود جدا شد.

(درس ۱۰ - صفحات ۱۰۸، ۱۰۹ و ۱۱۵)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

الف) تولید ناخالص داخلی در سال ۹۰ به علت افزایش قیمت‌ها بالا رفته است، پس برای محاسبه تولید ناخالص داخلی واقعی باید مقدار تولید سال ۹۰ را در قیمت سال پایه (۸۹) ضرب کنیم:

$$\text{تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۹۰} = \left(\begin{array}{c} \text{مقدار تولید} \\ \text{کالای A در} \\ \text{سال ۹۰} \end{array} \right) \times \left(\begin{array}{c} \text{قیمت کالای A} \\ \text{در سال ۸۹} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مقدار تولید} \\ \text{کالای B در} \\ \text{سال ۹۰} \end{array} \right) \times \left(\begin{array}{c} \text{قیمت کالای B} \\ \text{در سال ۸۹} \end{array} \right)$$

$$\text{GDP واقعی سال ۹۰} = (۲۰ \times ۲۰۰) + (۳۰۰ \times ۱۰۰)$$

$$\text{GDP واقعی ۹۰} = ۳۴۰۰۰ \text{ واحد}$$

ب) برای محاسبه نرخ رشد اسمی تولید باید از رابطه زیر استفاده کنیم:

$$\text{نرخ رشد اسمی تولید در سال ۹۰} = \frac{\text{GDP اسمی ۹۰} - \text{GDP اسمی ۸۹}}{\text{GDP اسمی ۸۹}} \times ۱۰۰$$

پس ابتدا باید GDP اسمی ۹۰ را محاسبه کنیم، یعنی تعداد کالاها تولید شده در سال ۹۰ را در قیمت همان سال ضرب کرده و سپس با هم جمع می‌کنیم:

$$\text{GDP اسمی ۹۰} = (۲۰ \times ۲۵۰) + (۳۰۰ \times ۱۸۰) = ۵۹۰۰۰$$

$$\text{GDP اسمی ۸۹} = (۴۰ \times ۲۰۰) + (۱۵۰ \times ۱۰۰) = ۲۳۰۰۰$$

$$\text{نرخ رشد اسمی ۹۰} = \frac{۵۹۰۰۰ - ۲۳۰۰۰}{۲۳۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۵۶/۵$$

(درس ۱۱ - صفحات ۱۲۲ و ۱۲۳)

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکان‌های خارجی، ضروری است. اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند «پایداری و تاب‌آوری اقتصاد»، «استحکام اقتصادی» و «ثبات اقتصادی» بر مقاوم‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند. مقاوم‌سازی اقتصادی به معنای آن است که مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به‌وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند.

ب) سیاست اول، به سیاست پولی انقباضی مشهور است و سیاست دوم را سیاست پولی انبساطی می‌گویند. زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش، مشهور به سیاست‌های پولی انقباضی را به کار می‌گیرد.

ج) زمانی که پول طلا و نقره رایج بود، پشتوانه پول همان طلا و نقره موجود در خود پول بود. پشتوانه پول کاغذی هم پول‌های فلزی و شمش‌های طلا و جواهراتی بود که نزد صراف یا بانک بود. اما امروزه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آن‌هاست، پشتوانه‌ای جز قدرت اقتصادی کشورها ندارد.

د) اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور نرخ بیکاری است. نرخ بیکاری از نسبت تعداد بیکاران به کل جمعیت فعال کشور ضرب در صد به دست می‌آید. (درس ۸ صفحه ۸۶ - درس ۹ صفحات ۹۷ و ۱۰۳ - درس ۱۰ صفحه ۱۱۱)

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

الف) نقاط خارج از مرز امکانات تولید، نقاطی هستند که کشور یا شرکت می‌تواند آرزوی رسیدن به آن‌ها را داشته باشد. این نقاط با فرض ثابت ماندن منابع کشور، غیرقابل دستیابی هستند؛ زیرا منابع کافی تولید در آن سطح را ندارد، اما رشد اقتصادی می‌تواند منحنی PPE را به سمت راست - بالا منتقل کند که نشان‌دهنده امکان تولید بیشتر در شرکت یا کشور است.

ب) وقتی روی مرز کارایی قرار داریم (نقاط A و B و C)، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد بود.

ج) نقاط زیر منحنی PPF نقاطی هستند که تولید در آن‌ها ناکارا است، یعنی اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است و منابع بیکار هستند. (درس ۴ - صفحات ۳۹، ۴۰ و درس ۱۱ صفحه ۱۱۹)

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

دولت با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانوارها و پرداخت یارانه به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند. (درس ۶ - صفحه ۵۹)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

الف) واحد پولی $1500 = \frac{25}{100} \times 6000 =$ ارزش پولی مسکوکات

ب) حساب‌های پس‌انداز بلندمدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت = شبه پول

در ردیف اول جدول ارزش پولی، مجموع حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت و بلندمدت ذکر شده است، پس نیازی به محاسبه ندارد.

واحد پولی $1820 =$ شبه پول

ج)

$$\text{نقدینگی} = \underbrace{\text{شبه پول}} + \underbrace{\text{حجم پول}} \rightarrow \text{حساب پس‌انداز بلندمدت} + \text{حساب پس‌انداز کوتاه‌مدت}$$

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس‌ها + مسکوکات = حجم پول

واحد پولی $1500 + 6000 + 528 + 289 + 1820 =$ نقدینگی

واحد پولی $9,609 =$ نقدینگی

(درس ۹ - صفحه ۹۸)

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

الف) یک منشأ رشد اقتصادی، افزایش در منابع است که شامل ابداعات و اختراعات نیز می‌شود، اما به دلیل بخش دوم سؤال، گزینه‌های ۱ و ۳ حذف می‌شوند.

رشد به معنای افزایش تولید است. بنابراین اقتصاددانان برای اندازه‌گیری رشد، به میزان رشد ارزش پولی همه تولیدات یک کشور در طول سال می‌نگرند. تولید ناخالص داخلی یک کشور (GDP) ارزش پولی همه کالاها و خدمات نهایی تولیدشده در داخل مرزهای یک کشور در طول یک سال است. با فرض اینکه هر تولید داخلی، درآمدی را برای تولیدکنندگان آن ایجاد کرده است، می‌توان درآمد داخلی را نیز معادل تولید داخلی دانست. مهم‌ترین دلیل برای اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، نظارت بر تغییرات تولید در طول زمان است.

ب) در گزارش توسعه انسانی، ایران در رتبه ۶۵ و جزو کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به‌شمار می‌رود.

(درس ۱۱ - صفحات ۱۱۸، ۱۲۰، ۱۲۲ و ۱۲۶)

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

الف) $1/5 =$ سهم دهک اول - سهم دهک سوم

سهم دهک اول $3/5 - x = 1/5 \Rightarrow x = 2/5$

$3 =$ سهم دهک سوم - سهم دهک پنجم

سهم دهک پنجم $x - 3/5 = 3 \Rightarrow x = 6/5$

$9/5 =$ سهم دهک هفتم - سهم دهک نهم

سهم دهک هفتم $19 - x = 9/5 \Rightarrow x = 9/5$

$6 =$ سهم دهک هفتم - سهم دهک هشتم

سهم دهک هشتم $x - 9/5 = 6 \Rightarrow x = 15/5$

(ب)

$$\text{شاخص دهک‌ها در کشور A} = \frac{\text{دهک دهم}}{\text{دهک اول}} \Rightarrow \frac{27}{2} = 13.5$$

$$15 = \text{شاخص دهک‌ها در کشور B}$$

با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف شاخصی به دست می‌آید که در مقایسه توزیع درآمد به کار می‌رود. هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر و ناعادلانه‌تر و هرچه این نسبت کمتر باشد، توزیع درآمد مناسب‌تر و عادلانه‌تر است؛ پس در کشور A وضع توزیع درآمد عادلانه‌تر و مناسب‌تر است.

(شاخص دهک کشور B < شاخص دهک کشور A)

ج) برای محاسبه شاخص دهک‌ها، جمعیت کشور را به ۱۰ گروه با جمعیت مساوی تقسیم می‌کنند؛ بنابراین، برای محاسبه جمعیت دهک پنجم، باید جمعیت کل را به ۱۰ تقسیم کنیم:

$$\text{جمعیت دهک پنجم} = \frac{\text{کل جمعیت}}{10} \Rightarrow \frac{90,000,000}{10} = 9,000,000 \text{ نفر}$$

(درس ۱۱ - صفحات ۱۲۴ و ۱۲۵)

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

مورد «ب» و «د» نادرست هستند.

ب: در سال ۱۹۴۷ برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد. (نه نفتا)

د: ابداعات و اختراعات باعث انتقال منحنی عرضه به سمت راست و بالا می‌شوند و عامل قیمت، سبب جابه‌جایی نقطه روی منحنی می‌شود. (درس ۵ - صفحه ۵۰، درس ۷ - صفحه ۷۵ و درس ۸ - صفحه ۸۶)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

با سنجش آموز، درست پیاموز

آموزش مجازی

سنجش آموز

ویژه پایه دهم، یازدهم، دوازدهم و داوطلبان کنکور ۱۴۰۲

🌐 sanjeshserv.ir | صدای داوطلب ۰۲۱۴۲۹۶۶

➔ sanjesheducationgroup | @sanjeshserv